

Generell guide för Lärande för barn inom idrotten

Verksamhetsformen Lärande för barn ger barn möjlighet att få lära och växa genom lärande med många sinnen och utifrån sina förutsättningar och mognad. Alla barn är aktiva och lär med och av varandra.

Inledning

Det här materialet är gjort som ett stöd för dig som vill starta upp läroprocesser för inom verksamhetsformen lärande för barn. I denna skrift får du konkreta tips på hur du kommer igång och vad du bör tänka på i planeringsarbetet. Dessutom får du idéer på genomförande och uppföljning för att få en pedagogisk verksamhet anpassad för barn.

SISU Idrottsutbildarnas verksamhet Lärande för barn – vad innebär det?

All verksamhet, som är rapporteringsbart i SISU Idrottsutbildarnas regi, för barn upp till 12 år går inom ramen för vår verksamhetsform Lärande för barn. Vilket är en form som utgår ifrån tre pedagogiska aspekter och kan innehålla inslag av både lärgrupp, kurs, föreläsning, processarbete och kulturarrangemang.

Följande tre pedagogiska aspekter ska ligga till grund för allt vårt lärande med barn;

- Lärandet ska utgå ifrån barnets mognad, förutsättningar och behov
- Barnet ska själva vara involverad och delaktig i planering och genomförande.
- Lärandet ska ske med en mångfald av sinnen involverade där kreativitet och skapande sätts i fokus tillsammans med reflektion och samtal.

Verksamheten inom Lärande för barn ska vara planerad och utgå ifrån ett definierat tema där gruppaktiviteten har ett lärandeperspektiv på barnens villkor. Verksamheten ska utgå från barnens behov, intressen och präglas av öppenhet. Alla barn är aktiva med en utgångspunkt att man lär med och av varandra. Verksamheten ger möjligheter för barnet att lära och växa som idrottsaktiv, genom att stärka självkänsla och självförtroende, kroppsuppfattning och kroppskontroll. Dessutom ger den även utrymme att arbeta med etik och moral, idrottens värderingar och en hälsosam livsstil.

Arbetet ska präglas av mångfald av sinnesintryck som gynna skapandet med utgångspunkt från barns egen fantasi och kreativitet men också utifrån ett perspektiv där barnen själva är en del i planerandet, genomförandet och uppföljningen.

Barnet i centrum

Det är viktigt att du som ledare för barnen har kunskap om barns utveckling och dess olika mognadsstadier. Varje barn är unikt med olika förutsättningar och behov. Det gäller att hitta pedagogiska arbetsformer som utgår ifrån varje barn och deras förutsättningar.

Se filmen "Barns lärande med barnets bästa för ögonen – utifrån barns förutsättningar och behov". <http://www.youtube.com/watch?v=8wFmyQ3R-yU>

Reflektera och diskutera gärna med någon: Hur du utgår ifrån barns förutsättningar och behov i din ledarroll? Vad kan du förändra och/eller utveckla?

Barns delaktighet och medbestämmande

Barnens delaktighet i lärandeprocessen är ytterligare en central del inom barnkultur. Barnen är aktiva och involverade i arbetsprocessen, de lär tillsammans, med och av varandra. Detta ger dessutom möjligheter att stimulera och motivera barnen till delaktighet och ett ansvarstagande vilket blir en viktig del i arbetet. Inom ramen för barnkultur har vi valt att utgå från tre nivåer av påverkan:

- Utifrån ett vuxenframtaget material där barns skapande, fantasi och kreativitet får utrymme. Materialet är framtaget för att attrahera barns intresse och inspirera dem att arbeta med det aktuella ämnet.
- Barn är involverade och planerar delar av aktiviteten utifrån ett par givna ramar. Barnen står för större delen av genomförandet med stöd av någon vuxen och sker utifrån perspektivet att barn lär med och av varandra.
- Barnen planerar och genomför själv aktiviteten med stöd av en vuxen och utifrån ett ämne eller område som barn och vuxna bestämt tillsammans.

Se filmen "Barns lärande med barns bästa för ögonen – utifrån delaktighet och medbestämmande" <http://www.youtube.com/watch?v=QCgTuGfdO6I>

Reflektera och diskutera gärna med någon: Hur skapar du delaktighet och medbestämmande i din ledarroll idag? Vad kan du förändra och/eller utveckla?

Att lära med många sinnen

Det finns en mängd olika arbetsformer som stimulerar lärande och skapande med många sinnen. Ju fler sinnen som får medverka i lärandet desto fler associationer och möjligheter finns till lärande för varje enskilt barn. Knopp och kropp hör ihop och samspelar och arbetar tillsammans.

Reflektera och diskutera gärna med någon: Hur skapar du möjlighet till lärande med många sinnen i din ledarroll idag? Vad kan du förändra och/eller utveckla?

Till ovanstående tre filmer finner du dessutom en samtalsguide med reflektion- och diskussionsfrågor som du finner på:

<http://www.sisuidrottsutbildarna.se/Verksamhet/Barnungdomsidrott/WildaochWalterpaa-ventyr/Filmeromlarandeforochmedbarn/>

Nedan presenteras kort ett antal olika arbetsformer så som bild och form, sång, rim och ramsor, musik, dans och rörelse. Dessutom används berättelser, drama och forumteater och dessutom dokumentation, fotografering och filmning.

Se filmen "Barns lärande med barns bästa för ögonen – utifrån lärande med många sinnen"
<http://www.youtube.com/watch?v=ABYk2AbY0GE>

Olika former för att stimulera till lärande med mångfald av sinnen

Bild och form

Att låta barnen ge uttryck för sina idéer, tankar, funderingar och känslor genom att själva rita, måla, klippa och klistra är ett bra sätt att stimulera till lärande och växande.

Exempel på områden för arbeta med bild och form:

- Att illustrera och ge uttryck för egna tankar, funderingar och känslor
- Att förmedla – det här är jag
- Ge uttryck för rätt och fel och egna värderingar
- Förmedla egna drömmar och mål
- Ge uttryck för mobbning och utanförskap

Musik, sång, rim och ramsor

Musik är ett språk som barn har naturligt och som vi inte har rätt att skära bort. Musik utvecklar lyssnande, tal, känslor och stämningar. Genom musik lär sig barnet att skapa.

Använd olika typer av musik, allt ifrån instrument, inspelad musik till egna ljud med hjälp av händer och fötter. Tänk på att välja musik efter barnen.

Sång, rim och ramsor hjälper till att få en känsla för takt och rytm. Det ger också ofta en förstärkning av budskap och egna tankar och känslor.

Kroppsövelser, rörelselek och gruppövningar

Att ge barnen verktyg att medvetandegöra och lära av en kroppsörelse, genom ett samspela mellan kropp och knopp. Att få den att reflektera på hur deras kropp fungerar och ger sig uttryck i olika situationer.

Här ges även utrymme att aktivt utveckla och stärka gruppen genom olika gruppövningar. Det är viktigt att dessa övningar sätts i en större helhet och ger utrymme för att reflektera och diskutera på det som händer under själva övningen.

Med hjälp av dessa lärandetillfällen stärka och utveckla varje barn för att i sin tur utvecklas fysiskt i sin specifika idrott.

Berättelser, drama och forumteater

Berättelser

Berättelse är en skriftlig eller muntlig skildring av ett händelseförlopp, som kan skildra både verkliga händelser eller påhittade händelser, eller en blandning av båda.

Med hjälp av berättelser, skriftligt eller muntligt, kan barnet ge uttryck för sina tankar, funderingar och idéer. Utifrån ett givet tema och eller frågeställning gör barnet sin egen berättelse med utgångspunkt från sin verklighetsbild. Om berättelsen ska baseras på ett mer problematiskt tema eller frågeställning kan det vara en fördel att barnet gör sin berättelse utifrån egna fantasifigurer. Berättelsen kan ge en beskrivning av en situation, förslag på lösning eller en önskat tillstånd. Dessa berättelser kan med fördel kompletteras med egna bilder eller illustrationer.

Drama

Dramapedagogik, kan vara både ett ämne och en metod. Drama kan ses som en pedagogisk eller kommunikativ process där du i grupp använder dig av påhittade rollspel eller lekar för att utveckla personen eller gruppen. Drama kan även beskrivas som "en pedagogik där handlingen står i centrum och där fokus är på barnets sociala och kreativa utveckling". I arbetet med dramaövningar, rollspel, improvisationer och teater utvecklar barnet dels sin egen fantasi och förmåga att uttrycka sig, men även sin förmåga att kommunicera, ta ställning och att samarbeta, eftersom allt arbete sker i grupp.

Forumteater

Utifrån en given händelse ("case") eller en påhittad händelse, dramatiseras en realistisk händelse som blir till en teater. Teatern slutar när konflikten når sin höjdpunkt. Genom denna uppbyggnad vill man inspirera till delaktighet hos publiken (de andra barnen i gruppen) att ta initiativet att själva gå in i teatern och prova olika handlingsmöjligheter för att lösa konflikten eller orättvisan. Teatern spelas upp i sin helhet första gången. Under följande uppspel får övriga barn i gruppen säga stopp någonstans under teatern, gå upp och ta en roll genom att byta ut någon på scenen och prova sin idé om hur man kan handla i situationen för att lösa konflikten eller bryta en orättvisa. Ett alternativ är att publiken ger idéer till sina kamrater på scen, "skådespelarna". Samma spel spelas om flera gånger för att flera barn ska kunna testa sina idéer.

Med hjälp av detta arbetssätt vill man få fram en mångfald av olika förslag och lösningar på orättvisor och konflikter med inslag av etik, moral och värderingsövningar.

Exempel på områden för forumteater:

- Mobbning
- Rasism
- Fusk
- Ledarskap
- Allas rätt att vara med
- Motivation
- Selektion/urval
- Elitsatsning
- Närmanden/ofredande/sex

Dokumentation, foto och film

Att dokumentera, fota och filma kan hjälpa barnen att komma ihåg, men framförallt förmedla varje barns egen tanke, fundering och andra inspel.

Dokumentation kan bestå av allt ifrån att göra tidningsartiklar, egna collage, till egna webb-presentationer där text, foto och film varvas. Att varva dessa olika former dvs. att skriva, fota och filma gör att du ger möjlighet att förstå och lära med många sinnen. Dokumentationen förmedlar oftast någonting till någon.

Registrering av Lärande för barn

Alla arrangemang (utbildningar) som sker i samarbete med SISU Idrottsutbildarna ska vara förrapporterade till SISU dvs. föreningen ska ha haft kontakt med en kontaktperson i distriktet som godkänt plan, lärandematerial och ledare enligt kriterierna ovan. Inom lärande för barn kan även deltagande barn och ungdomar som är över 12 år rapporteras. Lärande för barn en verksamhet som skapar god inlärningsmöjligheter för alla.

Själva arrangemanget kan sedan återrapporteras direkt i Utbildningsmodulen eller på redovisningsblanketter från ditt SISU-distrikt. I denna återrapport ska själva arrangemanget kort beskrivas, barnens namn och personnummer samt ledarens namn och kontaktuppgifter finnas med.

Alla tillfällen som sker i samarbete med SISU Idrottsutbildarna ska vara förrapporterade till SISU dvs. föreningen ska ha haft kontakt med en kontaktperson i distriktet som godkänt plan, lärandematerial och barnkulturledaren enligt kriterierna ovan. I vår verksamhetsform Lärande för barn kan deltagande barn och ungdomar som över 12 år också rapporteras. Utifrån de utvalda pedagogiska aspekterna har vi kvalitetssäkrat en verksamhet som skapar goda inlärningsmöjligheter för alla.

SISU Idrottsutbildarna – en naturlig samarbetspartner

Se studieförbundet SISU Idrottsutbildarna som en viktig samspelspartner för ert arbete, det kommer ni att kunna ha mycket glädje och nytta av. SISU Idrottsutbildarna har lång erfarenhet i arbetet med lärande och dessutom kan din förening få visst stöd från folkbildningsanslaget som kan täcka vissa kostnader när studierna genomförs. Det kan röra sig om material, lokalhyra för hyrd lokal, expertmedverkan eller andra kostnader i samband med rangemangets genomförande.

Se alltid till att du har en dialog med din SISU-konsulent innan du startar.

Skilj mellan ordinarie idrottsutövande och SISU Idrottsutbildarnas verksamhet Lärande för barn

Det finns en gräns mellan lärandetillfälle och utövande av idrott och andra traditionella föreningsverksamheter. Ordinarie verksamhet, exempelvis idrottsträning och tävling, kan inte bedrivas inom ramen för SISU Idrottsutbildarnas folkbildningsberättigande verksamhet inom lärande för barn.

Till dig som ledare inom lärande för barn

Utgångspunkten för dig som ledare inom lärande för barn är att de pedagogiska formerna för att stimulera till lärandet med många sinnen utifrån barnets förutsättningar och mognad.

Lärande för barn bygger på att barnen lär och växer som människa med hjälp av olika pedagogiska arbetsformer där barnen är aktiva och delaktiga i lärandet. De pedagogiska formerna utgår ifrån barnens förutsättningar och behov. Skapande, kreativitet och möjlighet att lära med många sinnen står i fokus.

En godkänd ledare inom lärande för barn bör...

- Ha en grundkunskap i hur barn utvecklas och fungerar.
- Vara påläst kring vad uppdraget innebär och hur SISU Idrottsutbildarna definierat Lärande för barn.

Respektive SISU-distrikt måste godkänna ledaren inom lärande för barn utifrån ovanstående kriterier.

Anvisningar för barn- och ungdomsidrott

Skapa attraktiva träningsmiljöer för alla barn att utvecklas och lyckas i. Riksidrottsförbundet har tagit fram nya anvisningar för att erbjuda och utveckla verksamhet utifrån barns perspektiv. Dessa anvisningar är viktiga att du som barnkulturledare har kännedom om och utgår ifrån vid lärande för barn.

MER OM SISU IDROTTSUTBILDARNA

SISU Idrottsutbildarna består av tre delar

Studieförbundet, förlaget SISU Idrottsböcker och Bosön Idrottsfolkhögskola.

Läs mer om **SISU Idrottsutbildarna** på sisuidrottsutbildarna.se

Hos **SISU Idrottsböcker** – idrottens förlag hittar du ett brett sortiment av böcker och digitala utbildningsmaterial med kunskap, fakta och inspiration för utveckling av styrelser, ledare, tränare, aktiva och föräldrar. Läs mer på sisuidrottsbocker.se

MATERIAL FÖR BARN 7-12 ÅR

På **Bosön Idrottsfolkhögskola** går många elever som satsar på en karriär inom idrotten och idrottsrörelsen. Kanske du känner någon som vill gå där? Läs mer om utbildningarna på www.bosonifhs.se

SISU Idrottsutbildarna är idrottens eget studieförbund.

sisuidrottsutbildarna.se

Idrottsutbildarna